

MODA NA
MAZOWSZE

follow us

mini przewodnik

#aktywne ferie na Mazowszu

 Mazowsze.

serce Polski

Ferie na Mazowszu

Mazowsze to miejsce idealne na ferie zimowe! Średniowieczne zamki i gotyckie piwnice pełne tajemnic. Podróże w czasie dzięki najnowszej technologii. Fascynujące eksperymenty w centrach nauki. Teatry, galerie i ośrodki kultury pełne sztuki i zabawy. Puszcze i parki krajobrazowe z wytyczonymi szlakami i ścieżkami dydaktycznymi, ośrodki sportu i największy aquapark w kraju, a nawet... możliwość nauki jazdy na nartach na całorocznym stoku! To wszystko można przeżyć na Mazowszu w czasie ferii!

Aktywnie czy na luzie? Naukowo czy kulturalnie? W budynku czy w plenerze? Program ferii zimowych w województwie mazowieckim jest pełen atrakcji w każdym zakątku regionu. Każdy dzień można spędzić inaczej, każdy można zaplanować w innym miejscu. Lub przeciwnie: postawić na jedną miejscowość i skoncentrować się na przykład na nauce śpiewania. Każdy znajdzie tu coś dla siebie, a nasz przewodnik jest na to dowodem.

Zebraliśmy w tej publikacji najciekawsze oferty i proponujemy na każdy dzień coś innego. Ale to od Was, Czytelników i Czytelniczek zależy, co wybieriecie i jak zaplanujecie sobie czas. Ten przewodnik pozwala na stworzenie najlepszego zimowego miksu pod względem miejsca, upodobań i możliwości. Także finansowych.

POZNAJCIE KONKRETY

RADOM

Wypad na południe województwa to przede wszystkim wizyta w nowym **Muzeum Historii Radomia**, które otrzymało nagrodę dla Najlepszego Produktu Turystycznego Województwa Mazowieckiego 2022 roku. W placówce poznamy historię miasta z zupełnie nowej perspektywy dzięki nowym technologiom. W **Muzeum im. Jacka Malczewskiego** przyjrzymy się twórczości Malczewskich – Jacka (ojca) i Rafała (syna). I wreszcie **Muzeum Wsi Radomskiej** – jeden z najciekawszych polskich skansenów.

WARSZAWA

Wystawa „Tutanchamon. Grobowiec i skarby” przybliży historię bezprecedensowego odkrycia sarkofagu egipskiego władcy, zaprezentowanego w kontekście egipskiej mitologii (słyszeliście o kłutwie związanej z tym grobowcem?). Pokazanie ludzkiego ciała w zaskakujący o fascynujący sposób to ogromny walor **ekspozycji „BODY WORLDS”** pokazywanej w Pałacu Kultury i Nauki. **Centrum Nauki Kopernik, Muzeum dla dzieci, Muzeum Powstania Warszawskiego** czy **Łazienki Królewskie** to miejsca, których nie trzeba zachwalać, ale warto wspomnieć o specjalnej ofercie na ferie. Niesamowite zimowe atrakcje w plenerze można znaleźć w **Królewskim Ogrodzie Światła** przy Pałacu w Wilanowie, w **Ogrodzie Botanicznym w Powsinie** oraz **Ogrodzie Botanicznym Uniwersytetu Warszawskiego**.

MAZOWIECKA WIEŚ

Na terenie skansenu **Muzeum Wsi Mazowieckiej** w Sierpcu do końca lutego 2023 r. prezentowana jest ekspozycja „Boże Narodzenie na Mazowszu”. Każda zagroda to inny temat – od adwentu, przez czas przedświąteczny, wigilię i Boże Narodzenie, po dni poprzedzające karnawał.

ZWIEDZANIE MIAST

W czasie ferii warto zajrzeć do miast, których jeszcze nie poznaliśmy, na przykład do przemysłowego **Żyrardowa**, gdzie w **Muzeum Lniarstwa** poznamy niezwykle ciekawe fakty z historii miasta, a także do **Pułtuska**, gdzie w piwnicach **Muzeum Regionalnego** opowiedziano dzieje tutejszego magistratu.

AKTYWNE FERIE

Kto nie lubi marznąć, na tego czekają na Mazowszu tropiki, czyli wodny **park Suntago**. Ciepło jest także w **Termach Mszczonów**, a w **centrum nurkowania Deepspot** bardzo głęboko, najgłębiej w Europie. W wielu miejscowościach działają **lodowiska**, a na nartach można pojeździć w Warszawie (**Górka Szczyliwicka**). W zimowe dni możemy wybrać się także na odpoczynek do Julinka lub ruszyć na wyprawę pieszą albo rowerową do **Puszczy Kampinoskiej**.

POPULARNE SZLAKI

Warto rozważyć podróż po miejscowościach związanych z słynnym kompozytorem – **Fryderykiem Chopinem** albo odwiedzić **siedziby książąt mazowieckich** w Czersku i Ciechanowie. W ostatnim z miast można przy tej okazji wybrać się do świetnego centrum nauki – **Park Nauki Torus**.

BILET TURYSTY KM

Do wielu z ujętych w przewodniku miejsc można dotrzeć **pociągami Kolei Mazowieckich**, które wprowadzają na okres ferii zimowych ofertę **Bilet Turysty**. Jest to bilet sieciowy imienny ważny przez trzy dowolnie wybrane dni w ciągu 10-dniowego terminu ważności, licząc od daty wydania lub wskazanej przez nabywcę. Bilet kosztuje 75 zł, a jego cena jest zryczałtowana i niezależna od odległości taryfowej. Oferta obowiązuje od 11 do 26 lutego 2023 roku.

wyprawa 1

Ciechanów - eksperymenty z suchą mgłą i gotycki zamek książęcy

W czasie ferii koniecznie wybierzcie się do Ciechanowa! Na przyjeźdnych czeka tam zupełnie nowa atrakcja – Parki Nauki Torus, gdzie można zobaczyć latający dywan, sterowalny rurociąg czy ekran z suchej mgły. Warto odwiedzić także sztandarową atrakcję miejską, jaką jest pamiętający czasy księstwa mazowieckiego średniowieczny zamek.

Park Nauki Torus (<https://parknaukitorus.pl>) to idealne miejsce na poznanie technologii otaczającej nas ze wszystkich stron. Bardzo ciekawa jest już sama historia miejsca, w którym powstało to centrum nauki. Działa ono w kompleksie, w którego skład wchodzi m.in. dawna wieża ciśnień. Ta niezwykła konstrukcja powstała w latach 70. XX wieku w najwyższym punkcie Ciechanowa, 143 m n.p.m. Jej charakterystycznym elementem jest torus, czyli znajdujący się na samej górze wodny zbiornik wyrównawczy. Za względu na unikalny charakter, obiekt ten wyróżniony został przez serwis The World Geography, który zajmuje się dokumentacją wyjątkowych miejsc na świecie.

W pawilonie dydaktycznym mieszczą się sale edukacyjne, w których odbywają się m.in. warsztaty multimedialne rozwijające wiedzę na temat matematyki, fizyki, chemii i techniki. Można tam oglądać również eksponaty muzealne, m.in. „latający dywan”, urządzenie „wykrzycz się” oraz interaktywne gry i aplikacje, dzięki którym obejrzeć można fotografie i filmy o mieście.

Największą atrakcją centrum jest interaktywny ekran do wyświetlania obrazów na warstwie suchej mgły – to jedyne tego typu urządzenie w Polsce. Ekranu o powierzchni 5 metrów kwadratowych można dotykać, przesuwać wyświetlane na nim obiekty, a także grać na nim w gry. Zwiedzający mogą dokładnie obejrzeć konstrukcję wieży ciśnień i samodzielnie przekręcić jej wizualizację tak, aby zajrzeć do torusa od góry, a także poznać zasady działania, w tym samodzielnie regulować poziom ciśnienia wody i obserwować jej przepływ. Młodszy zwiedzający mogą także zbierać multimedialne słoiczki z ratuszowym miodem, a starsi bez użycia dodatkowych kontrolerów budować wirtualny rurociąg.

W poszczególnych salach można skorzystać z pomocy animatorów, którzy bardzo chętnie dzielą się ciekawostkami i odpowiadają na pytania.

Centrum nauki jest dostępne dla osób z niepełnosprawnościami.

W czasie ferii zimowych w centrum organizowane są **warsztaty naukowe, zajęcia o ekologii i zmianach klimatycznych** oraz **półkolonie**. Uczestnicy nie tylko dowiedzą się wiele na temat terenów pustynnych, ale będą mogli stać się władcami natury tworząc fale i tornada! :) Podczas zajęć nie zabraknie też elementów zabawy z robotyką i budowaniem maszyn z klocków Lego.

Po odwiedzeniu wystawy i uczestnictwie w dodatkowych zajęciach, można udać się do **Cafe Pitagoras** (w menu m.in. oferta śniadaniowa i burgery) z widokiem na zrewitalizowaną wieżę ciśnień, park z alejkami i fontanną.

Wizytę w parku obowiązkowo należy połączyć ze zwiedzaniem największej atrakcji Ciechanowa – **Zamku Książąt Mazowieckich** (<https://zamekwciechanowie.pl>). Potężna budowla gotycka z dwiema basztami została wzniesiona jako kontynuacja założenia obronnego z ostatniej dekady XIII wieku za czasów księcia Siemowita III i przez lata pozostawała twierdzą niezdobytą. Jak wszystkie dawne zamki, kryje wciąż wiele tajemnic. Jednej z nich – miejsca ukrycia skarbu księcia Janusza I – strzeże podobno straszliwy czarny pies, a właściwie rycerz zaklęty w piekielną bestię przez alchemika. Warownia służyła do obrony przed wrogami – głównie krzyżakami i Litwinami – i stanowiła schronieniem dla okolicznej ludności.

Na terenie zamku, który poddany został w ostatnich latach rewitalizacji, mieści się oddział **Muzeum Szlachty Mazowieckiej** z doskonale wyposażonymi w nowoczesny, multimedialny sprzęt dydaktyczny salami ekspozycyjnymi. Obecnie prezentowane są w nim dwie wystawy stałe: oparta o najnowsze wyniki badań archeologicznych „Fakty i mity ciechanowskiego zamku” oraz „Księstwo Mazowieckie 1200-1526: intrygi, trucizny i smok, czyli 300 lat niezależnego Mazowsza”. Wystawa na Zamku Książąt Mazowieckich w Ciechanowie jako pierwsza przypomina 300 lat historii niezależnego Mazowsza.

MODA NA MAZOWSZE

wyprawa 2

Julinek: ferie i walentynki w Centrum Sztuki Cyrkowej

Przez długie dziesięciolecia Julinek był ogólnopolskim ośrodkiem sztuki cyrkowej o znaczeniu światowym. Przez pewien czas działała tam wyjątkowa w skali globalnej stacjonarna Baza Cyrkowa. Obecnie w jej miejscu – w samym sercu Puszczy Kampinoskiej – działa park rozrywki z hotelem, gdzie także w okresie ferii zimowych można poznać historię i kulturę związaną ze sztuką cyrkową.

Julinek (<https://www.julinekt.com.pl>) to miejsce szczycące się niezwykłymi tradycjami. Powstała tam i istnieje do dziś Państwowa Szkoła Sztuki Cyrkowej, która w ciągu pięciu dekad wykształciła wiele setek artystów. Ośrodek szybko stał się nie tylko stałą centralą dla ekip cyrkowych działających w całej Polsce, ale również miejscem ich postojów i zimowania. Baza była jednakże przede wszystkim miejscem treningów artystów, ośrodkiem doskonalenia sztuki cyrkowej oraz miejscem tworzenia rekwizytów i sprzętu cyrkowego. Do Julinka ściągali dyrektorzy cyrków z całego globu, aby oglądać treningi i występy oraz zapraszać polskich artystów na areny wszystkich kontynentów.

Z budynków pozostałych po dawnej bazie największe wrażenie robią dziś dwie stałe areny w kształcie amfiteatrów, w których ćwiczono i występowano. W kompleksie tych budowli mieszkały m.in. dzikie zwierzęta występujące na arenach, np. słonie, lwy i tygrysy.

W budynku Małej Areny obecnie prezentowana jest wystawa, w której zbiorach jest kilka tysięcy eksponatów – plakaty, zdjęcia, publikacje, bukliczki (programy występów cyrkowych) a także wiele autentycznych strojów i rekwizytów.

W tym roku Julinek w okresie ferii zaprasza na walentynki rodzinne z balem dla dzieci i kolacją dla rodziców, a także zimowe weekendy w tygodnie wolne od szkoły. W programie pobytu nie brakuje atrakcji kojarzących się dziedzictwem Julinka – można wziąć udział w pokazie akrobatycznym, a także cyrkowych warsztatach żonglerki i tańca z hula hoop. Goście otrzymują również dostęp do strefy gier i zabaw w Małej Arenie (ping-pong, gry XXL, piłkarzyki, cymbergaj, strefa malucha).

Podczas pobytu w Julinku można wziąć udział w grach i zabawy w terenie (Quest Odkrywcą Przyrody oraz Akademia Przyrodnika) oraz wypożyczyć narty biegowe lub rowery (w zależności od warunków atmosferycznych). Miłośników aktywnego wypoczynku ucieszy fakt, że z Julinka można wyruszyć na szlaki tematyczne, trasy piesze i rowerowe po Puszczy Kampinoskiej, a na miejscu można wynająć sprzęt sportowy.

Całodzienny pobyt zimą w Julinku kończy zazwyczaj biesiada przy ognisku z pieczoną kiełbaską, rozgrzewającym żurkiem oraz piankami do opiekania dla dzieci.

MODA NA MAZOWSZE

MAZOWIECKA
REGIONALNA
ORGANIZACJA
TURYSTYCZNA

wyprawa 3

Warszawa dla aktywnych: narty, łyżwy, spacer, iluminacje

Warszawa to nie tylko największe miasto województwa mazowieckiego i Polski, ale także miejsce, gdzie zawsze coś się dzieje, nawet w sezonie ogórkowym. Chłodniejsze dni to idealny czas dla miłośników aktywności na świeżym powietrzu – zwłaszcza jazdy na łyżwach i nartach. Wyjątkowe atrakcje czekają także w Ogrodzie Botanicznym w Powsinie, w Królewskim Ogrodzie Światła przy Pałacu w Wilanowie i na PGE Narodowym.

Jedną z najbardziej oryginalnych atrakcji Parku Szczyliwickiego jest **całoroczny stok narciarski** – to jedyny tego typu obiekt na całym Mazowszu. Z **Górki Szczyliwickiej** (<https://gorka-szczyliwicka.com>) można zjeżdżać na nartach i deskach snowboardowych. Do dyspozycji narciarzy i snowboardzistów są dwa wyciągi: krzeselkowy i talerzykowy oraz taras widokowy, z którego można podziwiać miejską panoramę. W Ośrodku Szczyliwice działają także szkółki narciarskie oraz wypożyczalnia sprzętu, dlatego nawet osoby początkujące mogą doskonalić swoje umiejętności pod okiem wykwalifikowanych instruktorów. W czasie ferii zimowych będą odbywały się tu zajęcia edukacyjne. Najmłodszy mogą nauczyć się jazdy na nartach i desce snowboardowej podczas specjalnie przygotowanych, odpłatnych kursów.

W czasie ferii w stolicy czynnych jest aż 19 **lodowisk**, w tym bezpłatne ślizgawki na Rynku Starego Miasta, przed Pałacem Kultury i Nauki oraz na Ursynowie (ul. Kajakowa 12b) i w Wesołej (ul. Armii Krajowej 72). Na łyżwy zapraszają także m.in. Westfield Arkadia, Elektrownia Powiśle i Centralny Ośrodek Sportu Torwar. Przy większości lodowisk działają wypożyczalnie sprzętu sportowego.

W swoich progach w ferie wita również **PGE Narodowy** (<https://www.pgenarodowy.pl>) – największa arena wielofunkcyjna w Polsce. Z okazji ferii zimowych stadion przygotował specjalną zniżkę dla grup zorganizowanych, które pragną poznać jego tajemnice. Do 26 lutego 2023 r. bilety na wycieczkę z przewodnikiem trasą „Poczuj się jak VIP” można kupić z 20-procentową zniżką. W trakcie 90-minutowej wycieczki przewodnik opowiada o historii i teraźniejszości obiektu, który gościł wielkie piłkarskie sławy pokroju Cristiano Ronaldo i Roberta Lewandowskiego oraz największe gwiazdy muzyki pop. Trasa wycieczki „Poczuj się jak VIP” obejmuje m.in. łożo VIP, Biznes Klub, kaplicę wielowyznaniową oraz strefę zawodniczą i szatnię reprezentacji Polski, która podczas koncertów pełni funkcję garderoby artystów. Miłośnicy piłki nożnej będą również pod wrażeniem nowej, oddanej do użytku w 2022 roku Strefy Pucharowej, gdzie oprócz pamiątek związanych z Euro 2012 można obejrzeć replikę Pucharu Polski.

Dzień zakończymy w **Królewskim Ogrodzie Światła** przy Pałacu w Wilanowie (<https://www.wilanow-palac.pl/>). Jest to wystawa plenerowa, w ramach której tysiące kolorowych diod ułożono w finezyjne kształty. Gości odwiedzających wilanowski park po zmroku prowadzi do pałacu 75-metrowy świetlisty tunel, w którym rozbrzmiewa muzyka klasyczna. Przed wejściem na właściwą wystawę przechodzimy przez Galerię Obrazów, a na dziedzińcu posmakujemy królewskiego życia i zrobimy pamiątkowe zdjęcia w świetlnych kompozycjach przywołujących ważne dla króla Jana III tematy miłości, wojny, dyplomacji i koronacji.

Przy rozświetlonym wejściu do parku można zapoznać w strojach nawiązujących do XVII-wiecznej mody, a później wkroczyć do usianych atrakcjami ogrodów. Będziemy mieć też widok na taras dolny, gdzie zagra dla nas Muzyczny Ogród Marzeń.

Idealnym dopełnieniem tegorocznej edycji Królewskiego Ogródu Światła jest zaprojektowany w prawdziwym królewskim stylu Ogród Różany Raffaello. Zaskocz nas tam świetliste róże i idealna do pamiątkowego zdjęcia fotorama.

W wybrane dni w Wilanowie organizowane są mappingi, czyli trójwymiarowe pokazy łączące światło, obraz i dźwięk. Są one wyświetlane na fasadzie pałacu, wykorzystując jego elementy architektoniczne do stworzenia iluzji ożywionego budynku.

Na pokaz świetlne można także wybrać się do **Ogrodu Botanicznego w Powsinie** (<https://ogrod-powsin.pl/>) oraz **Ogrodu Botanicznego Uniwersytetu Warszawskiego** (<https://lumagica.pl/>).

Motywy przewodnim instalacji w Powsinie jest świat stworzony ponad 200 lat temu przez braci Grimm – magiczna kraina Królowy Śnieżki. Spacer rozpoczynamy od przejścia przez bramę w formie ogromnej księgi, by następnie zwiedzić Domek Krasnoludków i odnaleźć Zaczarowane Jabłko, po drodze poznając zwyczaje i zajęcia bohaterów bajki.

Z dedykowaną aplikacją na smartfony można przemierzać Ogród rozwiązując różne zagadki.

Na zwiedzających czekają także „instagramowe” tunele świetlne, lampiony i dedykowane photopointy.

Z kolei Magiczny Botaniczny to wystawa **Ogrodu Botanicznego Uniwersytetu Warszawskiego** inspirowana światem roślin i zwierząt. Obok rzeźb świetlnych, takich jak naturalnych rozmiarów mamut, olbrzymi kwiat oraz unoszący się w powietrzu koliber, natrafimy tu także na dywan tulipanów, kolekcję roślin chronionych, przerośnięte wiewiórki oraz jelenia. Na gości wystawy będzie czekał również magiczny napój – rozgrzewający napar, którego recepturę stworzyli pracownicy Ogrodu Botanicznego UW w oparciu o rośliny ze świata baśni i legend.

MODA NA MAZOWSZE

MAZOWIECKA
REGIONALNA
ORGANIZACJA
TURYSTYCZNA

wyprawa 4

Pułtusk: ukryte w starych piwnicach tajemnice miasta na skraju Puszczy Białej

Pułtusk – położony nad rzeką Narwią, tuż na skraju Puszczy Białej – słynie m.in. z najdłuższego w Europie brukowanego rynku oraz z zamku – dawnej siedziby biskupów płockich. Powodów do wizyty w mieście jest jednak znacznie więcej, szczególnie że na czas ferii miasto przygotowało serię wydarzeń dedykowanych dzieciom i młodzieży.

Wizytę w Pułtusku najlepiej rozpocząć od odwiedzin w **Muzeum Regionalnym** (<https://muzeum.pultusk.pl>). Można w nim obejrzeć eksponaty związane m.in. z historią miasta czy pobycem na tych terenach Napoleona Bonaparte. Wyjątkową atrakcją muzeum jest nowsza ekspozycja „Ratusz Pułtuski” prezentowana w pięciu połączonych ze sobą pomieszczeniach piwnicznych. Przedstawia ona dzieje pułtuskiego magistratu od pierwszej wzmianki w przywileju biskupa płockiego Jakuba z Kurdwanowa z początku XV wieku do reformy funkcjonowania miasta w I połowie XVIII wieku. Wystawę uzupełniają artefakty pozyskane podczas badań archeologicznych prowadzonych w 2020 roku na terenie reliktywów XVIII-wiecznego ratusza. W okresie ferii w muzeum organizowane będą ponadto m.in. zajęcia z kaligrafii, warsztaty i spotkania dotyczące dawnych gier i zabaw oraz zwyczajów karnawałowych.

W Pułtusku warto również odwiedzić **kolegiatę pw. Zwiastowania NMP**. O świątyni usłyszał cały świat za sprawą sensacyjnego odkrycia polichromii pokrywających sklepienia świątyni. Dekoracja, obejmująca również nawy i arkady, to nie tylko setki bukietów kwiatowych układających się we wzory geometryczne, ale także sceny biblijne, popiersia kobiece i męskie, a nawet postać diabła. Wszystkie ozdobne elementy zamalowano po remoncie spowodowanym pożarem kościoła w 1613 roku, a ponownie odkryto w czasie renowacji w 1994 roku. Ze względu na wyjątkowość renesansowych malowideł, tego typu rozwiązania dekoracyjne zaczęto określać mianem „sklepienia pułtuskiego”. Podobne polichromie – choć znacznie mniejsze – można oglądać w innych kościołach Mazowsza, m.in. w Broku czy Brochowie.

Innym ciekawym zabytkiem miejskim są **pojezuickie piwnice magazynowe we Wzgórzu Abrahama**. W obiekcie zlokalizowanym w parku im. G. Narutowicza (wejście od strony ul. Baltazara) prezentowana jest wystawa planszowa pt. „Jezuici w Pułtusku i ich dziedzictwo”, która ukazuje dzieje Towarzystwa Jezusowego na przestrzeni wieków oraz losy pułtuskiej szkoły prowadzonej przez zakon benedyktynów.

Miasto na okres ferii przygotowało szereg wydarzeń specjalnych. **Pułtуска Biblioteka Publiczna im. J. Lelewela** zaprasza na cykl „Zimowe hece w bibliotece”. Dzieci w wieku 6-10 lat będą mogły wziąć udział w zajęciach literackich i plastycznych oraz w walentynkowych warsztatach o emocjach. W **Miejskim Centrum Kultury i Sztuki** będzie można wziąć udział w warsztatach artystycznych i manualno-plastycznych. Szykowane są tam ponadto zajęcia muzyczne oraz seanse filmowe. Czynny będzie także **basen MOSiR** (6 zł za godzinę pływania) oraz **lodowisko** przy szkole podstawowej nr 4 (1 zł).

MODA NA MAZOWSZE

MAZOWIECKA
REGIONALNA
ORGANIZACJA
TURYSTYCZNA

wyprawa 5

Radom: historia w VR i hologramach, wiatraki i mnóstwo warsztatów

W ferie warto wybrać się do Radomia – i to z kilku powodów. Jednym z nich jest świeżo otwarte Muzeum Historii Radomia, które zachwyca zarówno mieszkańców, jak i przyjezdnych, a miarą wysokich ocen dla tej placówki jest certyfikat dla Najlepszego Produktu Turystycznego Województwa Mazowieckiego 2022 roku. Wizytę w Muzeum warto połączyć ze zwiedzaniem nowej wystawy w Muzeum im. Jacka Malczewskiego w Radomiu oraz pobytem w Muzeum Wsi Radomskiej – jednym z najciekawszych polskich skansenów.

Wizytę w Radomiu polecamy rozpocząć od **Muzeum Historii Radomia** (<https://www.muzeumhistoriiiradomia.pl>). Jest to jedno z najnowszych i najnowocześniejszych centrów kulturalnych w Polsce. Na trzech kondygnacjach Domu Gąski i Esterki (Rynek 4/5) obejrzeć można wystawę, która ukazuje dzieje Radomia od IX wieku do zakończenia II wojny światowej. Zastosowane rozwiązania i technologie, takie jak multimedia, hologramy czy VR sprawiają, że poznajemy historię Radomia w nowoczesny i interaktywny sposób.

Kolejne miejsce, które zaprasza w swoje progi w czasie ferii, to **Muzeum im. Jacka Malczewskiego** (<http://www.muzeum.edu.pl>), które proponuje obecnie wystawę czasową twórczości Malczewskich – Jacka (ojca) i Rafała (syna) w zupełnie nowej odsłonie. Trzon ekspozycji stanowią prace ze zbiorów własnych muzeum, depozyty z kolekcji prywatnych oraz obiekty wypożyczone z Muzeum Tatrzańskiego w Zakopanem i z Muzeum KUL.

W okresie ferii w placówce organizowane są warsztaty i lekcje muzealne.

Przerwa zimowa to również idealny czas, by odwiedzić **Muzeum Wsi Radomskiej** (<https://www.muzeum-radom.pl>). Nie jest to jednak klasyczne muzeum, ani też typowy skansen, a raczej wioska o powierzchni 32,5 hektara, w której zgromadzono cuda wiejskiej architektury: XVIII-wieczny dworek i zabytkowy drewniany kościół, największy w Polsce zespół wiatraków, wodne młyny i chłopskie zagrody z Jastrzębi, Kłonówka i Chomentowa.

Podczas spaceru po skansenie można obejrzeć 80 przykładów dawnego budownictwa wiejskiego. Całość kolekcji dopełnia ponad 16 000 eksponatów ruchomych, m.in. kolekcje pojazdów, maszyn rolniczych, uli i narzędzi pszczelarskich, tkanin oraz sztuki ludowej. W okresie ferii muzeum zaprasza grupy zorganizowane oraz małe grupy rodzinne do korzystania ze stałej oferty edukacyjnej.

Przerwa od szkoły zapowiada się również interesująco ze względu na bogatą ofertę aktywności przygotowywaną przez miejskie domy kultury. **Miejski Ośrodek Kultury „Amfiteatr”** (<https://amfiteatr.radom.pl>) zaprasza na Zimową ART-akademię, czyli zajęcia dla dzieci w wieku 6-12 lat, a **Miejskiej Biblioteka Publiczna** (<https://mbpradom.pl>) na spędzenie czasu w trzech filiach instytucji. **Dom Kultury „Borki”** (<https://dkborki-radom.naszdomkultury.pl>) planuje zimowe warsztaty artystyczne, a **Dom Kultury „Idalin”** (<https://dkidalin.radom.pl>) – serię spotkań w ramach „Akcji Zima 2023”. Czas ciekawie można będzie spędzić także w **Mazowieckim Centrum Sztuki Współczesnej Elektrownia** (www.facebook.com/mcswe24). Dla małych miłośników sztuki instytucja przygotowała codzienne artystyczne zadanie do wykonania i planuje warsztaty artystyczne dla grup. Program zajęć zimowych szykuje także **Ośrodek Kultury i Sztuki „Rzeka Obywatelska”** (<https://resursa.radom.pl>).

Ferie zimowe to ponadto czas na nadrobienie zaległości teatralnych. W **Teatrze Powszechnym im. Jana Kochanowskiego** (<https://teatr.radom.pl>) wystawiane będą dwa spektakle dedykowane najmłodszym: „Roszpunka” i „Chłopcy z Placu Broni”.

MODA NA MAZOWSZE

MAZOWIECKA
REGIONALNA
ORGANIZACJA
TURYSTYCZNA

wyprawa 6

Żelazowa Wola, Brochów, Sochaczew: Chopin, kościół obronny i wąskotorówka

Fryderyk Chopin, jeden z najwybitniejszych kompozytorów wszech czasów, na Mazowszu spędził połowę swojego życia. Urodził się w Żelazowej Woli, ochrzczony został w Brochowie, a w Sochaczewie miał dać niecodzienny koncert.

Zimową wyprawę śladami Chopina po Mazowszu najlepiej rozpocząć od **Żelazowej Woli**, gdzie naj słynniejszy polski kompozytor przyszedł na świat w 1810 roku. W domu rodziny Skarbków, w którym mieszkali rodzice Fryderyka – Justyna i Mikołaj Chopinowie, obecnie mieści się muzeum o nazwie Dom Urodzenia Fryderyka Chopina (<https://muzeum.nifc.pl/>), ze zrekonstruowanym pokojem dziennym rodziny Chopinów i gabinetem Michała Skarbka. W parterowym budynku można zobaczyć historyczne meble i przedmioty codziennego użytku, a także Pokój Muzyczny, poświęcony w całości postaci genialnego pianisty.

Posiadłość otacza park, przez który przepływa rzeczka Utrata poprzecinana malowniczymi mostkami. Wyjątkowym zabytkiem w tym miejscu jest pierwszy na świecie pomnik Fryderyka Chopina z 1894 roku autorstwa Józefa Gosławskiego.

Kolejną miejscowością na zimowym szlaku chopinowskim jest **Brochów** ze słynną **bazyliką św. Jana Chrzciciela i św. Rocha**. W 1810 roku w świątyni został ochrzczony przyszły kompozytor. Cztery lata wcześniej wzięli tutaj ślub jego rodzice, a najstarsza siostra, Ludwika, złożyła w nim przysięgę małżeńską w 1832 roku.

Stojąca nad brzegiem Bzury budowla to jedna z nielicznych bazylik obronnych w Polsce. Niezwykłą formę świątynia zawdzięcza Janowi Brochowskiemu, który kazał postawić w swoim majątku kościół wzorowany na twierdzy. Chronią go wysokie mury i trzy wieże przypominające baszty – ze stanowiskami strzelniczymi, połączone od wewnątrz gankiem biegnącym nad bocznymi nawami.

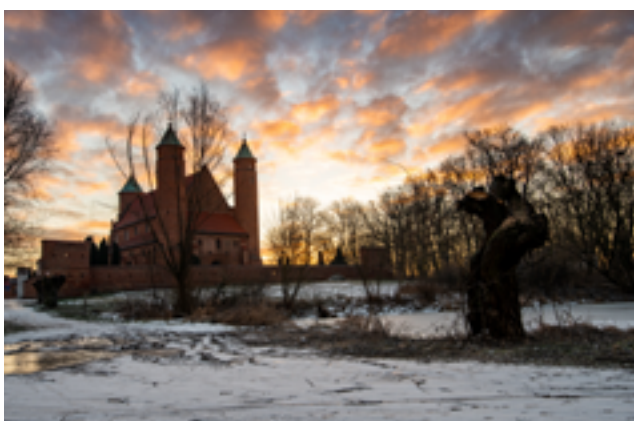
Twórcą tej niezwykłej formy był Jan Baptysta z Wenecji, włoski architekt i budowniczy, twórca warszawskiego barbakanu, plockiej fary i katedry oraz kolegiaty Zwiastowania NMP w Pułtusku.

Dzień zakończymy w **Sochaczewie**, gdzie geniusz fortepianu dał niecodzienny koncert. Młodziutki pianista został nieomal przemocą uprowadzony sprzed swojego domu w Warszawie i dowieziony do Sochaczewa, by... zagrać kilka partytur z udziałem generała Piotra Szembeka. Koncert odbył się nieopodal ruin zamku książąt mazowieckich. Obecnie obiekt stanowi idealny punkt widokowy na dolinę Bzury.

W samym centrum Sochaczewa zobaczymy warto odwiedzić budynek ratusza, odbudowany po zniszczeniach z czasów I wojny światowej. Obecnie mieści się w nim **Muzeum Ziemi Sochaczewskiej i Bitwy nad Bzurą** (<https://www.muzeumsochaczew.pl/pl/>). Jest to największe w Polsce muzeum poświęcone jednej bitwie, gdzie prezentowane są kolekcje broni, ekwipunku i umundurowania uczestników starcia, które trwało od 9 do 22 września 1939 roku. Dodatkową atrakcją muzeum są znaleziska archeologiczne z terenu ziemi sochaczewskiej.

Na tyłach muzeum obejrzeć można wystawę plenerową ze sprzętem wojskowym, m.in. samolotem MIG-21, czołgiem T-34 oraz armatami.

Ostatnim punktem wycieczki jest sochaczewskie **Muzeum Kolei Wąskotorowej** (<https://sochaczew.stacjamuzeum.pl>), gdzie zobaczyć można ponad 140 eksponatów związanych z wąskotorówką.

MODA NA MAZOWSZE

MAZOWIECKA
REGIONALNA
ORGANIZACJA
TURYSTYCZNA

wyprawa 7

Bolimowski Park Krajobrazowy i Mszczonów: dzień dla aktywnych

Kolejny dzień ferii będzie pełen emocji! Korzystając ze sprzyjającej aury, wyruszamy o poranku na spacer po Bolimowskim Parku Krajobrazowym, a później na wycieczkę do Radziejowic. Naszą wyprawę zakończymy dziś w Mszczonowie, gdzie czekają na nas (pod)wodne atrakcje.

Bolimowski Park Krajobrazowy położony jest pomiędzy Żyrardowem a Skierniewicami i obejmuje dawne tereny puszczy bolimowskiej w korycie rzeki Rawki. Do parku można dotrzeć ze wsi Sucha Żyrardowska, do której dojeżdżają pociągi Kolei Mazowieckich kursujące na linii Warszawa – Skierniewice. Kierując się ul. Partyzantów, a następnie ul. Kościelną, docieramy do punktu startu „Szlaku żyrardowskiego”. Jego przebycie to szansa na zapoznanie się z roślinnością torfowisk i łąk, które opisują tablice na kolejnych przystankach trasy. Na pokonanie 10-kilometrowej pętli trzeba poświęcić ok. 4-5 godzin.

Z Bolimowskiego Parku Krajobrazowego udajemy się **Radziejowic**. Tutejszy pałacyk z połowy XVII wieku służy obecnie jako Dom Pracy Twórczej, ale zanim jego wnętrza wypełniły się artystami, gościli tu polscy władcy: Zygmunt III Waza, Władysław IV i Jan III Sobieski. Budynek otacza zabytkowy park z kolekcją rzeźb, instalacji i popiersi przedstawiających najwybitniejsze postaci polskiej kultury, m.in. Fryderyka Chopina, Stanisława Moniuszkę, Ignacego Jana Paderewskiego, Kazimierza Dejmka oraz Jerzego Waldorffa – dawnego gospodarza tego miejsca. We wnętrzu działa Jadalnia Pałacowa – restauracja serwująca dania inspirowane kuchnią kresów wschodnich oraz smaków kuchni staropolskiej.

Drugą część dnia również spędzimy aktywnie, wybierając się do jednego z dwóch miejsc: **Term Mszczonów** lub **centrum nurkowego Deepspot**.

Termy Mszczonów (<https://www.termy-mszczonow.eu>) to nowoczesny kompleks basenowy, przystosowany dla osób niepełnosprawnych. Obiekt składa się z 5 basenów, w tym dwóch całorocznych basenów termalnych, a także zjeżdżalni wodnych, sauny i grot solnej.

Wody termalne to bardzo bogate w minerały wody podziemne, których temperatura przekracza średnią roczną temperaturę powietrza w danym regionie.

W czasie ferii przy Termach działa także lodowisko.

Szukający mocnych wrażeń mogą odwiedzić centrum nurkowe **Deepspot** (<https://www.deepspot.com>). Jest to najgłębszy w Europie i drugi najgłębszy basen na świecie do podwodnych treningów (nieco ponad 45 metrów). Podczas sesji można natknąć się m.in. na jaskinie ze stalaktytami i płaskorzeźbami stylizowanymi na monumenty ze świątyń kambodżańskich, tunel jak w afrykarium, widok na pokoje wypoczynkowe na poziomie 5 metrów pod wodą (a z pokoi – widok na nurkujących), wrak kutra z 1981 roku, a wreszcie tubę, którą można zejść od 20 do 45 metrów głębokości.

W Deepspot można spróbować nurkowania z akwalungiem (scuba diving) i bez wspomagania (freediving). Zajęcia odbywają się pod okiem wykwalifikowanego instruktora i adresowane są zarówno do początkujących, jak i doświadczonych nurków.

MODA NA MAZOWSZE

MAZOWIECKA
REGIONALNA
ORGANIZACJA
TURYSTYCZNA

wyprawa 8

Żyrardów i Suntago: postindustrialne skarby i popołudnie w tropikach

Szykuje się dzień pełen atrakcji! Na początek zabieramy Was do przemysłowego Żyrardowa, który przyciąga do siebie za sprawą wyjątkowej historii dawnej osady fabrycznej. Popołudnie zakończymy w relaksacyjny sposób – w aquaparku Suntago – jednym z ulubionych miejsc rozrywki mieszkańców Mazowsza (i nie tylko).

Kolejny dzień zimowego odpoczynku od szkoły rozpoczynamy od wizyty w **Żyrardowie** – dawnej osadzie fabrycznej, która powstała w miejscu wioski Ruda Guzowska. Pod koniec lat 20. XIX wieku otwarto w niej fabrykę z maszynieryą zaprojektowaną przez Filipa de Girarda. Od nazwiska wynalazcy powstała nazwa nowej osady fabrycznej. Współcześnie jest to perełka architektury industrialnej.

Podczas spaceru po mieście zobaczymy m.in. historyczny budynek dworca kolejowego z osiedlem robotniczym przy ul. Kościelnej, neogotycki kościół pw. św. Karola Boromeusza, szpital fabryczny, dawny plac targowy (obecnie plac im. Jana Pawła II) oraz dawne budynki fabryki i jej administracji.

Obligatoryjny punkt zwiedzania: **Muzeum Lniarstwa** (<https://www.muzeumlniarstwa.pl>), które powstało w jednym z budynków pofabrycznych. Obejrzeć można w nim kilkadziesiąt zabytkowych maszyn tworzących kompletny ciąg technologiczny. Większość pochodzi z lat 70. i 80. XX wieku, częścią ekspozycji jest także największa na świecie kolekcja wielkoformatowych szablonów sitodrukowych. W muzeum przygotowano kilka „instagramowych” stanowisk, gdzie można zrobić sobie wielobarwne selfie.

Kolejnym punktem na trasie wycieczki po Żyrardowie jest **Muzeum Mazowsza Zachodniego** (<http://www.muzeumzyrardow.pl/index.php?p=kontakt>), które mieści się w zabytkowej willi Karola Dittricha – byłego współwłaściciela Zakładów Żyrardowskich. Wśród eksponatów dominują pamiątki związane z historią miasta, w tym zdjęcia z dawnej fabryki i obrazy prezentujące historię Inu od starożytnego Egiptu, poprzez Cesarstwo Rzymskie, średniowiecze i renesans do XIX wieku. Dla dzieci i młodzieży przez cały okres ferii dostępne za 1 zł, a w czwartki – gratis. Muzeum oferuje także możliwość bezpłatnego zwiedzania z przewodnikiem dla grup zorganizowanych. Ponadto w walentynki (14 lutego 2023) na miejscu wykonać można samodzielnie własną przypinkę za 1 zł.

W czasie ferii instytucje i domy kultury w Żyrardowie szykują **półkolonie, pokazy filmowe i zajęcia sportowe**. Szczegółowe informacje o poszczególnych wydarzeniach i zapisach można odnaleźć na stronie: <https://www.zyrardow.pl/ferie-w-miescie-nie-musza-byc-nudne/>.

Drugą część dnia spędzimy w **Suntago** – największym zadaszonym parku wodnym w Europie, który w 2021 roku został wyróżniony tytułem Najlepszego Produktu Turystycznego województwa mazowieckiego. Do Suntago przyciąga nie tylko tropikalna sceneria (palmy i kwiaty) oraz wysokie temperatury, ale także 5,5 tys. m² basenów rodzinnych i pływackich, 75 tys. m² wodnych atrakcji, strefy relaksu z saunami, grota ze śniegiem i grota solną, seanse z saunamistrzem oraz kąpiele lecznicze z jonami magnezu, wapnia, potasu.

Kompleks, który cały czas jest rozbudowywany, podzielony został na trzy części – są to strefy Jamango, Relax i Saunaria. Dodatkową atrakcją jest oddzielna sekcja wellness.

Warto mieć na uwadze, że na terenie parku do dyspozycji gości jest kilka restauracji i barów, sklepik z pamiątkami i akcesoriami pływackimi, a w okolicach aquaparku działa Suntago Village z w pełni wyposażonymi bungalowami, gdzie można zarezerwować nocleg.

Na czas ferii zimowych zmieniły się godziny funkcjonowania obiektu – od poniedziałku do piątku czynny jest od godz. 10:00-21:00, a w weekendy 10:00-22:00.

MODA NA MAZOWSZE

MAZOWIECKA
REGIONALNA
ORGANIZACJA
TURYSTYCZNA

wyprawa 9

Warszawa: egipskie skarby,
tajemnice naszego ciała,
muzyczne eksperymenty

Ferie zimowe w Warszawie to okres, kiedy dużo się dzieje. Szczegóły odkrycia grobu Tutanchamona poznamy na warszawskiej Pradze, tajemnice ludzkiego ciała zgłębimy podczas zwiedzania wystawy prezentowanej w Pałacu Kultury i Nauki, a nad ideą podróżowania zastanowimy się w Muzeum dla Dzieci. W Centrum Nauki Kopernik poeksperymentujemy z dźwiękami, a w stołecznych teatrach dla młodych widzów zobaczymy ciekawe produkcje przeznaczone nie tylko dla najmłodszych.

Jednym z najważniejszych wydarzeń ferii jest prezentowana w Muzeum Nowa Praga (<https://pik.warszawa.pl/miejsca/muzeum-nowa-praga/>) wystawa „**Tutanchamon – Grobowiec i skarby**”. Przybliży ona historię bezprecedensowego odkrycia sarkofagu władcy z Nildy, zaprezentowaną w kontekście egipskiej mitologii. Zwiedzający mogą zobaczyć ponad tysiąc przedmiotów, w tym replikę znanej na całym świecie złotą maskę pośmiertną Tutanchamona i jego połączanego sarkofagu. Wystawę zwiedzać można samodzielnie lub z audioprzewodnikiem. Dzieci do 6. roku życia ekspozycję zwiedzają bez opłat.

Z kolei w Pałacu Kultury i Nauki zobaczymy ekspozycję **BODY WORLDS** (<https://makroconcert.pl/wydarzenia/body-worlds-vital/>), za którą odpowiedzialny jest dr Gunther von Hagens – słynny na całym świecie anatom. Na wystawie można obserwować ciało ludzkie nie tylko jako podstawę fizycznej egzystencji, ale także jako zwierciadło obranego przez człowieka stylu życia. Podczas oglądania eksponatów dowiemy się, jak wszystko, co robimy lub czego nie robimy, a także to, co jemy oraz jak i czy ćwiczymy, wpływa na ciało.

Muzeum dla Dzieci (<https://ethnomuseum.pl/>) w czasie ferii zaprasza do obejrzenia wystawy familijnej pt. „**To tu, to tam. Opowieści o podróżowaniu, podróżnikach i podróżniczkach**”, która zachęca zwiedzających do zastanowienia się, dlaczego ludzie podróżują. W przestrzeni ekspozycji znajdują się obiekty z kolekcji Państwowego Muzeum Etnograficznego, a scenografia wystawy zawiera interaktywne i multimedialne elementy do samodzielnego testowania oraz treści wspierające refleksję nad podróżowaniem.

Wszyscy ci, którzy lubią eksperymenty i zabawę, będą mogli spędzić długie godziny w Centrum Nauki Kopernik (<https://www.kopernik.org.pl>). Oprócz wysoko ocenianych ekspozycji stałych oraz pokazów w Planetarium, dla zwiedzających przygotowana została tymczasowa **wystawa muzyczna „GraMY – WYgramy”**. Stanowi ona niezwykłą podróż przez krainę dźwięków i wibracji. Stukając, pukając, poklepując i dmuchając można zmieniać eksponaty w instrumenty, na których zagra się własną melodię. Do dyspozycji wszystkich zwiedzających są takie urządzenia jak mechaniczne Omele, dzwonki na miarę, dzwon rurowy, bębny, monochordy, klapkofon czy sekwencer stołowy.

Spacery i spotkania przyrodnicze, warsztaty artystyczne i plastyczne oraz zajęcia teatralne to atrakcje tegorocznych ferii w **Muzeum Łazienki Królewskie** oraz **Muzeum Łowiectwa i Jeździectwa** (<https://www.lazienki-krolewskie.pl/pl>). Warsztaty dla dzieci 9-13 lat to m.in. zajęcia „Bądź jak Leonardo da Vinci”, „Zimowe zabawy w królewskiej formiarni”, „Tropimy ślady”, „Konie, moda i obyczaje jeździeckie starej Warszawy”, „Ferie z Królem Śniegu”, „W podróż z czarowaną dorożką”, „Spotkania z Polską Operą Królewską” oraz warsztaty z kostiumów i charakteryzacji dla dzieci od 6 lat. Podczas ferii odwiedzić można również rodzinną strefę artystyczną „Maluję w Starej Kordegardzie”.

Zajęcia dla zorganizowanych grup szkolnych przyszykował również **Muzeum Powstania Warszawskiego** (<https://www.1944.pl>). Dla uczniów warszawskich szkół lekcje są darmowe, dla pozostałych obowiązuje cennik stacjonarnych lekcji muzealnych.

Wyjątkowo atrakcyjnie zapowiadają się także „Ferie z Kinem Dzieci” w **Kinie Muranów** (<https://kinomuranow.pl>). W repertuarze placówki m.in. „Biuro Detektywistyczne Lassego i Mai. Tajemnica Skorpiona”, a także przedpremierowe pokazy animacji „Najlepsze urodziny Królika Karola”. W programie nie zabraknie dobrze znanej młodym widzom „Basi”, przygód zapisanych w „Pamiętniku Tatusia Muminka” oraz ulubionych bohaterów z „Przytul mnie. Poszukiwacze miodu”. Na ekranach zobaczymy również „Szybkich i Śnieżnych” czy „Ellę Bellę Bingo”.

Ferie zimowe to ponadto idealna okazja, by wybrać się do teatru. W **Teatrze Lalka** (<https://teatrlalka.pl/>) obejrzymy m.in. spektakle „Śpiąca królewna” oraz „Baśń o Aladynie i o lampie cudownej. Klechda sezamowa”. Możemy też, wraz z Mają Bačová, artystką ze Słowacji, wziąć udział w warsztatach interaktywno-edukacyjnych „Invisible_Animals” czyli „Niewidoczne zwierzęta”. **Teatr Guliwer** (<https://teatrguliwer.pl/>) zaprasza na spektakle „Pączek i Pompon wracają do domu” i „Koziołek Matołek” oraz warsztaty Teatralnik Guliwera – część „DIALOG”. W **Teatrze Baj** (<https://teatrbaj.pl/>) – najstarszym teatrze lalkowym w Polsce – obejrzymy z kolei przedstawienia „Szkoła Marzeń czyli Akademia Pana Kleksa” i „Przygody kota Filemona”, zajrzemy za kulisy teatralne podczas spacerów po teatrze oraz obejrzymy wystawę „Lalki z krainy czarów”.

MODA NA MAZOWSZE

MAZOWIECKA
REGIONALNA
ORGANIZACJA
TURYSTYCZNA

wyprawa 10

Siedlce: El Greco, Jacek i aktywny wypoczynek

Siedlce są na radarze turystów za sprawą wystawianego w Muzeum Diecezjalnym jedynego w Polsce obrazu El Greco. Choć płótno jest wizytówką miasta, warto odwiedzić je także z innych powodów, a w okresie ferii planowane są wydarzenia specjalne.

W centrum Siedlec uwagę przykuwa kilka obiektów, w tym stuletnia **katedra siedlecka**, **barokowy kościół św. Stefana** oraz **ratusz miejski** z połowy XVIII wieku, na który mieszkańcy mówią na co dzień „Jacek” od imienia kowala, który rzekomo pozował do wieńczącej ratusz figury Atlasa. Ferie zimowe to okazja, by zobaczyć wreszcie na swoim miejscu figurę atletycznego mężczyzny dźwigającego glob. „Jacek” wrócił pod koniec stycznia na dach ratusza po półtorarocznej konserwacji w toruńskiej pracowni.

Większość przybywających do Siedlec osób swoje pierwsze kroki kieruje w stronę **Muzeum Diecezjalnym** (<https://muzeum.siedlce.pl>). Są w nim prezentowane naczynia i szaty liturgiczne, starodruki oraz rzeźby, ale najcenniejszym eksponatem wystawowym jest obraz „**Ekstaza św. Franciszka**” **pędzla El Greco**, niezwykle cenionego na świecie malarza hiszpańskiego przełomu XVI i XVII wieku. Jest to jedyny obraz artysty prezentowany w Polsce.

W w okresie ferii nie zabraknie w Siedlcach różnorodnych atrakcji i zajęć dla dzieci i młodzieży. **Centrum Kultury i Sztuki im. A. Meżeryckiego Scena Teatralna Miasta Siedlce** (<http://www.ckis.siedlce.pl/>) przyszykowało kolejną edycję „Zimowej Akademii Talentów”, m.in. w bezpłatne zajęcia wokalne, teatralne i emisji głosu. W repertuarze centrum jest także koncert walentynkowy zespołu Studio Accantus. Pełne zestawienie warsztatów i spotkań organizowanych przez miejskie instytucje kultury można odnaleźć na stronie: <https://mok.siedlce.pl/Podstrony/SZTUKAferie,153>.

Czas można także spędzić w aktywny sposób. Na Starym Rynku działa **miejskie lodowisko** z wypożyczalnią łyżew, kasków i pingwinków. Spragnieni aktywności fizycznej mogą wybrać się także do Parku Wodnego Siedlce (<https://parkwodny.siedlce.pl>), na który składa się nie tylko kompleks basenowy, ale także strefa saun, tężnia i kręgielnia.

MODA NA MAZOWSZE

MAZOWIECKA
REGIONALNA
ORGANIZACJA
TURYSTYCZNA

wyprawa 11

Czersk i Góra Kalwaria: książęta mazowieccy, królowa Bona i Cadyk Alter

Ferie zimowe to szansa na poznanie najciekawszych atrakcji Mazowsza. Dziś zapraszamy Was do Czerska, którego wizytówką są okazałe ruiny zamku książąt mazowieckich. Obiekt niezmiennie pozostaje jedną z największych atrakcji regionu. Wyprawę do dawnej stolicy księstwa warto połączyć z wizytą w pobliskiej Górze Kalwarii.

Pierwszym kierunkiem, który obieramy zaraz po zjedzeniu śniadania, jest Czersk. Choć obecnie jest to niewielka miejscowość, za panowania książąt mazowieckich był to – obok Płocka – ważny ośrodek władzy, ponieważ przecinały się tam szlaki handlowe na Pomorze, Ruś i Śląsk.

Największą atrakcją Czerska jest **zamek stojący na wiślanej skarpie**. Do jego budowy zostali zatrudnieni budowniczowie z Warszawy i Malborka. Zakończono ją prawdopodobnie tuż przed lipcem 1410 roku, kiedy książę Janusz wsparł króla Władysława Jagiełłę w wojnie z zakonem krzyżackim. Po przejściu Mazowsza przez Koronę Królestwa Polskiego w 1526 roku Czersk stał się własnością polskich władców i przez pewien czas należał do królowej Bony Sforza d’Aragona, wdowie po królu Zygmuncie Starym. Władczyni rozbudowała zamek, a w okolicznych mieszkańcach rozbudziła zamiłowanie do ogrodnictwa. Do dziś – zgodnie z legendą – jej duch błądzi nocami po zamku szukając zagubionej perły...

Z gotyckiej twierdzy zachowały się do czasów współczesnych fragmenty murów obronnych z trzema wieżami: bramną oraz zachodnią i południową. Stale udostępniona do zwiedzania jest pierwsza z nich, na której szczyt wchodzi się po stromych schodach. Wewnątrz obejrzeć można zrekonstruowane średniowieczne komnaty i wystawy czasowe, a z najwyższych poziomów rozpościera się panorama pradoliny Wisły.

Choć zamek oraz miejscowość można z łatwością zwiedzić samodzielnie, ze strony internetowej obiektu warto pobrać materiały do dwóch questów: „Kto tu bywał” (https://zamekczersk.pl/lib/wn5had/Czersk_GraZamkowa-kgj64zkv.pdf) i „Na tropie średniowiecznego Czerska” (https://zamekczersk.pl/lib/wn5had/Czersk_Quest-kgj64zuh.pdf), dzięki którym poznawanie historii zamku i związanych z nim postaci historycznych jest jeszcze bardziej interesujące.

W lutym br. zamek otwarty jest w godz. 10.00–15.00 (codziennie, z wyjątkiem poniedziałków).

Zaledwie niecałe 4 km od Czerska położona jest **Góra Kalwaria**, której początki sięgają XIII wieku, kiedy w jej miejscu istniała wieś rycerska o nazwie Góra. W 1666 roku stała się ona własnością biskupa Stefana Wierzbowskiego, który zarządził budowę na planie krzyża miasta o nazwie Nowa Jerozolima. Do dziś zachował się historyczny **układ ulic** przystosowany do odprawiania nabożeństw pasyjnych.

Niedaleko centrum miasta, na lekkim wzniesieniu, znajduje się **Świątynia pod wezwaniem Podwyższenia Krzyża Świętego**, powszechnie zwana kościołem „Na Górcie”. To dawna kaplica kalwaryjska określana też mianem Ratusza Piłata. W podziemiach świątyni znajduje się krypta ze szczątkami biskupa Wierzbowskiego, fundatora miasta.

W samym centrum Góry Kalwarii na uwagę zasługują odrestaurowane **koszary przy ulicy Dominikańskiej**, w których obecnie działa hotel i restauracja serwująca m.in. potrawy inspirowane kuchnią żołnierską. W sąsiedztwie, pod gołym niebem, eksponowany jest historyczny sprzęt militarny, w tym haubice i pojazdy opancerzone.

Warto wstąpić także do najlepiej zachowanego obiektu historycznego Góry Kalwarii, czyli barokowego **kościoła pod wezwaniem Opatrzności Bożej** zwanego „Wieczernikiem”. W dawnej siedzibie Księży Marianów znajduje się sarkofag ze szczątkami ojca Stanisława Papczyńskiego, założyciela zakonu, który wspomagał biskupa Wierzbowskiego w budowie miasta.

Aby zobaczyć największy skarb sztuki sakralnej Góry Kalwarii, należy udać się do należącego niegdyś do bernardynów **kościółka Niepokalanego Poczęcia Najświętszej Marii Panny** z drugiej połowy XVIII wieku. Jest nim **gotycka woskowa Pieta** pochodząca z końca XVI wieku, którą do Polski sprowadził król Zygmunt III Waza.

Od XIX w. Góra Kalwaria przyciągała nie tylko pątników, ale także wyznawców chasydyzmu – mistycznej odmiany judaizmu. Sława mieszkającego tu niegdyś cadyka Abrahama Altera sięgała daleko poza ziemie polskie. Do dziś w Górze Kalwarii można odnaleźć ślady jego działalności: **dwór Cadyka Altera**, w którym obecnie mieszczą się w m.in. sklep i mieszkania, sąsiadujący z nim **dom modlitwy rodziny Alterów** oraz **synagogę**, w której dziś funkcjonuje centrum handlowe.

MODA NA MAZOWSZE

wyprawa 12

Sierpc: zimowe tradycje mazowieckiej wsi

Muzeum Wsi Mazowieckiej położone nad rzeką Sierpianicą to duży teren, na którym odtworzono mazowiecką wieś, tzw. rzędówkę, nawiązującą do najczęściej występującego na ziemiach polskich typu osad rolniczych. W czasie ferii w skansenie można obejrzeć wyjątkową wystawę czasową oraz wziąć udział w warsztatach i wydarzeniach specjalnych.

Na **Muzeum Wsi Mazowieckiej** (<https://mwmskansen.pl>) składa się jedenaście zagród włościańskich z rejonu Mazowsza północno-zachodniego, zagroda z Rębowa z wiatrakiem, a także kilka samodzielnych zespołów architektonicznych, m.in. zespół karczemy z karczmą z Sochocina, kuźnią i chałupą kowala, zespół dworski wraz z parkiem krajobrazowym, dwór z Uniszek Zawadzkich oraz kościół z XVIII wieku z dzwonnica. W obiektach, które zajmują przestrzeń 60,50 ha, zgromadzono łącznie ponad 13 tys. eksponatów.

Do końca lutego 2023 r. na terenie skansenu prezentowana jest **ekspozycja „Boże Narodzenie na Mazowszu”**. W każdej z zagród zobaczyć można aranżację poświęconą odrębnemu tematowi – od adwentu, przez czas przedświąteczny, Wigilię i Boże Narodzenie, aż po dni poprzedzające karnawał. W izbach można dowiedzieć się, jak wyglądało „darcie pierza” – zajęcie typowe dla okresu adwentu, przedświąteczne wykonywanie ozdób choinkowych oraz przygotowanie tradycyjnej wieszki wigilijnej, przygotowania do wyjścia na pasterkę, a także wykonywania pochodni i słomianych powrozów, którymi gospodarze okręcali drzewa w sadzie. Na wystawie zobaczyć można także wigilijne snopy wraz z wykonanymi ręcznie z opłatków ozdobami zwanymi światami, podwieszane u sufitu drzewka choinkowe oraz typowe dla Mazowsza grupy kolędnicze. Z kolei we wnętrzach dworu zwiedzający mogą zapoznać się z przygotowaniem wigilijnych potraw oraz ozdabianiem choinki.

W czasie ferii (od wtorku do niedzieli) w skansenie organizowana jest cała seria **wydarzeń specjalnych**, w tym warsztatowe zajęcia edukacyjne (warsztaty malowania na szkle, tworzenia kartek świątecznych, wycinanek, zabawek choinkowych), kulig lub przejazd wozem (w zależności od warunków atmosferycznych) oraz zwiedzanie wystawy „Boże Narodzenie na Mazowszu” z przewodnikiem. Warunkiem udziału w atrakcjach jest przybycie przed budynek „A” (od ul. Narutowicza) ok. 15 minut przed ich rozpoczęciem.

Do Muzeum Wsi Mazowieckiej należy również **budynek ratusza miejskiego**, który znajduje się w centrum Sierpca. Odbývają się w nim wystawy czasowe promujące kulturę lokalną i kulturę innych narodów, a także spotkania dla dzieci i młodzieży szkolnej związane z obrzędowością świąteczną i ludową. Ratusz wzniesiono w 1841 r. przy Starym Rynku (obecnie plac Kardynała Wyszyńskiego). Po wybuchu II wojny światowej mieściły się w nim magistrat, gabinet burmistrza oraz posterunek policji. Obecnie w budynku obejrzeć można wystawę pt. „Sierpc. Miasto z widokiem na sztukę”, która prezentuje dzieła z różnych dziedzin sztuki, m.in.: malarstwa, ceramiki, grafiki i metaloplastyki.

MODA NA MAZOWSZE

MAZOWIECKA
REGIONALNA
ORGANIZACJA
TURYSTYCZNA

wyprawa 13

Puszcza Kampinoska: niezwykle i nieodkryte miejsca

Kampinoski Park Narodowy to jeden z najciekawszych i najbardziej zróżnicowanych terenów zielonych w Polsce, idealna przestrzeń na wypoczynek, aktywność fizyczną, kontakt z naturą i historią, a także miejsce pamięci i edukacji. W „Kampinosie” – nazywanym często „zielonymi płucami Warszawy” – czekają dziesiątki ścieżek dydaktycznych setki kilometrów szlaków turystycznych oraz niezwykle i nieoczywiste atrakcje, które odwiedzić można także zimą.

Dzień rozpoczniemy od wyprawy do Granicy, gdzie zlokalizowany jest **Ośrodek Dydaktyczno-Muzealny**. Na co dzień prowadzone są w nim zajęcia edukacyjne dla dzieci pomagające poznać poprzez zabawę życie puszczańskie, ale przestrzeń wokół można zwiedzać także samodzielnie. Na terenie ośrodka znajduje się skansen budownictwa puszczańskiego, ścieżka dydaktyczna „Skrajem Puszczy” z wieżą widokową, Aleja Trzeciego Tysiąclecia oraz trasa questu „Tropem króla Łośia”. Ośrodek znajduje się na trasie ścieżki dydaktycznej „Skrajem puszczy”, która biegnie od parkingu skrajem Olszowieckiego Błota do Muzeum Puszczy Kampinoskiej.

Warto w tym miejscu zwrócić uwagę na **„Chatę Kampinoską”**, która postawiona została ponad sto lat temu i reprezentuje typowy przykład budownictwa na tych terenach.

Ciekawie można także spędzić czas w pobliskim **kameralnym gospodarstwie agroturystycznym „A może alpaka”** (tel. 661602726, <https://www.facebook.com/Amozealpaka/>) i dowiedzieć się niemało o życiu trawożernego zwierzęcia, jego przyzwyczajeniach, a przede wszystkim udać się z nim na spacer. Przebywanie w pobliżu alpaka pozytywnie wpływa na emocje, a u najmłodszych kontakt z tymi zwierzętami wpływa dobroczynnie na rozwój ruchowy i kontakty społeczne.

Jeżeli dopisze pogoda, można wybrać się na kulig skrajem puszczy.

Takie atrakcje serwuje **Stajnia Dorado** (<https://stajniadorado.pl>) mieszcząca się w Nowym Secyminie. Kuligi odbywają się w soboty i niedziele o godz. 11:00 i 14:00, a w tygodniu terminy ustalane są indywidualnie. Rezerwacji można dokonać drogą mailową: stajniadorado@poczta.onet.pl. Kulig (z saniami dla maksymalnie 7 osób lub bryczką) trwa około 1,5 godziny, a zabawę kończy wspólne pieczenie kiełbasek przy ognisku.

Kolejnym ciekawym miejscem w „Kampinosie” jest **Folwark Batorówka** (Stanisławów 37a, Leoncin). Jest to niewielkich rozmiarów park tematyczny poświęcony kulturze, historii i kuchni węgierskiej. Można tam nie tylko zjeść tradycyjne dania madziarskie, w tym langosze, gulasz seklerski czy zupę gulaszową, ale także zobaczyć wiele węgierskich pamiątek. Niedaleko folwarku, za opuszczoną leśniczówką, znajduje się górka, z której dzieci mogą pojeździć na sankach i nartach.

Wyprawę po „Kampinosie” zakończymy w nieodległej od folwarku **opuszczonej leśniczówce**, którą widzowie zobaczyli w filmie „W lesie dziś nie zaśnie nikt” – polskim horrorze z 2020 roku. W produkcji, w której zagrała Julia Wieniawa, chatka pojawia się jako nawiedzone miejsce, które upodobały sobie potwory i zjawy.

MODA NA MAZOWSZE

MAZOWIECKA
REGIONALNA
ORGANIZACJA
TURYSTYCZNA

wyprawa 14

Płock: wizyta w ZOO i mnóstwo różnorodnych warsztatów

Są setki powodów, aby odwiedzić Płock – miasto, którego wizytówką jest Wzgórze Tumskie. W okresie ferii zimowych będzie ich jeszcze więcej – wszystko za sprawą ciekawych i angażujących warsztatów i spotkań, oryginalnych wystaw i bogatej oferty kulturalnej.

Wizytę w Płocku rozpoczniemy od spotkania ze zwierzętami. W okresie ferii zlokalizowane na skarpie wiślanej **płockie Zoo** (<https://www.zoo.plock.pl>) zaprasza codziennie na różnorodne atrakcje z masą ciekawostek ze świata fauny. Wśród zimowych rozrywek ogród zapowiada m.in. pokazy karmienia zwierząt i spotkania z ich opiekunami, wykłady na temat hodowli, warsztaty budowania hoteli dla owadów oraz spaceru i ognisko.

Szykuje się także wielka gratka dla miłośników sztuki. W **Płockiej Galerii Sztuki** (<https://plockagaleria.pl>) będzie można obejrzeć wystawę prac Edwarda Dwurnika – jednego z najbardziej znanych i rozpoznawalnych współczesnych artystów polskich. Na ekspozycję złoży się ponad 200 rysunków, grafik, kolaży i akwarel, w większości z końca lat 60., 70., 80. XX wieku, pochodzących z prywatnej kolekcji. Wystawa „Edward Dwurnik. BEZ TABU” to pojedyncze rysunki wykonane ołówkiem, tuszem, kredką, ale także prace z kilkunastu cykli, m.in. Droga, Robotnicy, Mur, Miasta czy Reportaż.

Podczas zimowych ferii w Galerii zaplanowano też warsztaty plastyczne nawiązujące tematycznie do zmian wpływających na środowisko wokół nas.

Muzeum Mazowieckim w Płocku (<https://muzeumplock.eu>) zaprasza na wystawę „Powstańcze portrety” przygotowaną z okazji 160. rocznicy wybuchu powstania styczniowego. Ekspozycja jest próbą wskrzeszenia pamięci o tych, którzy dla wolnej Polski nie wahali się oddać życia, poświęcić majątku czy narazić się na zesłanie.

Kolejnym ciekawym miejscem, które warto odwiedzić podczas pobytu w Płocku, jest **zabytkowy spichlerz** z przełomu XVIII i XIX wieku. Obecnie można w nim obejrzeć zbiory etnograficzne Muzeum Mazowieckiego, m.in. stroje ludowe, tkaniny, kolekcję rzeźby i ceramiki oraz wycinanki ludowej. Do najciekawszych eksponatów należy płocka szopka wnękowa, bardzo cenny, unikatowy zabytek sprzed stulecia.

Szereg interesujących wydarzeń szykuje na ferie Książnica Płocka. W filii **Mediateka eMka** będzie można wziąć udział w warsztatach tworzenia słuchowiska na podstawie komiksu, zabawach plastycznych i quizach, a **Biblioteka dla dzieci im. Wandy Chotomskiej** zaprasza dzieci w wieku 6-9 lat na zajęcia edukacyjne inspirowane literaturą.

Kino za Rogiem organizuje pokazy krótkometrażowych filmów i bajek animowanych dla kilkuletnich dzieci rozpoczynających przygodę z kinem, **Pracownia Działań Twórczych Kolor i Forma** (CH Wiśła) – zajęcia artystyczne dla dzieci w wieku przedszkolnym i szkolnym, a **Galeria Sztuki Dzieci i Młodzieży** (CH Mosty) – warsztaty plastyczne „W dżungli sztuki”. W **Płockim Ośrodku Kultury i Sztuki** będzie można wziąć udział m.in. w warsztatach hip-hop dance. W programie: kroki, technika ruchu, freestyle, round move i choreografia. Z kolei **Teatr Dramatyczny im. Jerzego Szaniawskiego w Płocku** (<https://www.teatrplock.pl/>) w okresie ferii zaprezentuje m.in. spektakle „Kopciuszek” i „Pchła Szachrajka”.

MODA NA MAZOWSZE

MAZOWIECKA
REGIONALNA
ORGANIZACJA
TURYSTYCZNA